

REGESTA IMPERII

Regesta Imperii (častěji ve zkratce RI) je ediční projekt, který ve formě chronologicky řazených německy psaných regest¹ vydává listiny středověkých panovníků Svaté říše římské a tehdejších papežů. Časově je vydávání ohraničeno roky 613 (vstupem Karlovců do dějin) a 1519 (smrtí císaře Maxmiliána I. Habsburského).

Dějiny

Zakladatelem projektu byl frankfurtský městský archivář a knihovník Johann Friedrich Böhmer (1795-1863), který původně stál u počátků projektu *Monumenta Germaniae Historica* (ve zkratce MGH). Se shromažďováním a publikováním dokumentů začal již roku 1829 v rámci přípravné práce právě pro MGH. Brzy se však regestář RI kvůli osobním neshodám osamostatnil.

Na základě Böhmerovi závěti se jeho nástupci měli stát Julius Ficker (1826–1902), Johannes Janssen (1829–1891) a Wilhelm Arnold (1826–1883). Po vzájemné dohodě se však vedení ujal pouze Julius Ficker a sídlo se i s ním v roce 1863 přesunulo do rakouského Innsbrucku. Roku 1895 se Fickerovým nástupcem stal Engelbert

Mühlbacher (1843–1903), který vedení přemístil do Vídně a v roce 1906 se následně projekt začlenil pod *Österreichischen Akademie der Wissenschaften* (Rakouská akademie věd), kde byla roku 1939 založena *Kommission für die Neubearbeitung der Regesta Imperii* (Komise pro nové zpracování Regesta Imperii). V roce 1998 se tato Komise přeměnila v *Arbeitsgruppe der Regesta Imperii* (Pracovní skupina Regesta Imperii) a začlenila se do nově vzniklého *Forschungsstelle für Geschichte des Mittelalters* (Výzkumné pracoviště pro dějiny středověku), který se roku 2003 přetvořil v *Institut für österreichische Geschichtsforschung* (Institut pro rakouský dějepis) při Vídeňské univerzitě.

V roce 1967 vznikla pod vedením Helmuta Beumanna (1912–1995) sesterská *Deutsche Kommission für die Bearbeitung der Regesta Imperii* (Německá komise pro zpracování Regesta Imperii), která od roku 1980 spadá pod *Akademie der Wissenschaften und der Literatur in Mainz* (Akademie věd a literatury v Mohuči).

Současnost

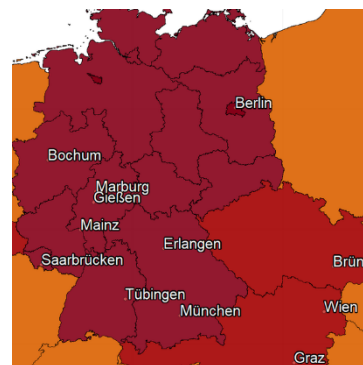
Dnes se RI postupně snaží rozšiřovat své působení, a tak vznikají nová pracoviště (např. na Berlínsko-braniborské akademii věd v Berlíně, na univerzitách v Mnichově, v Marburgu, v Kolíně; v rakouském Grazu; na Masarykově univerzitě v Brně; ...). Všechna pracoviště spolu přitom úzce spolupracují a regesta vydávají společně i s přičiněním MGH.

Pracoviště na Masarykově univerzitě v Brně

Brněnské pobočka RI založená roku 2011 je nejmladším pracovištěm a zároveň první odnoží mimo Rakousko a Německo. Nachází se na *Ústavu pomocných věd historických a archivnictví*, ale oficiálně spadá pod Rakouskou akademii věd. Specializuje se na listiny císaře Zikmunda Lucemburského.

Johann Friedrich Böhmer
(1795-1863)

Rozmístění pracovišť RI

¹ Regest je stručné shrnutí nějaké listiny či jiné písemnosti, jehož účelem je zjednodušit a usnadnit práci při výzkumu.

Členění regist

Regesta jsou chronologicky členěna do 14. oddílů, nejdříve podle vládnoucích dynastií a později podle panovníků.

- I. Regestář k vládě Karlovců (751–918/926/962)
- II. Regestář k vládě otonské (saské) dynastie (919–1024)
- III. Regestář k vládě sálské (franské) dynastie (1024–1125)
- IV. Regestář k vládě Lothara III. a starších Štaufů (1125–1197)
- V. Regestář k vládě mladších Štaufů: Filipa Švábského, Oty IV. Brunšvického, Fridricha II., Jindřicha (VII.), Konráda IV., Jindřicha Raspe, Viléma a Richarda (1198–1272)
- VI. Regestář k vládě Rudolfa, Adolfa, Albrechta a Jindřicha VII. (1273–1313)
- VII. Regestář k vládě Ludvíka Bavorského (1314–1347)
- VIII. Regestář k vládě Karla IV. (1346–1378)
- IX. Regestář k vládě Václava IV. (1376/78–1400/19)
- X. Regestář k vládě Ruprechta (1400–1410)
- XI. Regestář k vládě Zikmunda Lucemburského (1410–1437)
- XII. Regestář k vládě Albrechta II. (1438–1439)
- XIII. Regestář k vládě Fridricha II. (1440–1493)
- XIV. Regestář k vládě Maxmiliána I. (1493–1519)

Od roku 2001 jsou regesta volně přístupná široké veřejnosti na internetových stránkách RI (<http://www.regesta-imperii.de>), kde se nachází např. i tzv. RI-plus, tedy doplňkové registry, které existují pouze v digitální formě. Na stránkách najdeme od roku 2014 i databázi OPAC, která obsahuje více než 2,3 milionů titulů, včetně 1,8 milionů článků, k dějinám evropského středověku.